



Norsk og nordisk forskning i det sentrale Polhavet

Møte i Det Norske Videnskaps-Akademi 17. april 2013.



UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for geovitenskap



UiO : **Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet**

Bakgrunn

Vår kunnskap om Polhavet er begrenset sammenlignet med våre andre havområder. Økt kunnskap er avgjørende for vår forståelse av det globale klima, så vel som ressurstilgang. En rekke land har i løpet av de siste 20 år jevnlig hatt ekspedisjoner inn i de sentrale deler av Polhavet. Norge har ikke hatt egen vitenskapelig ekspedisjon i Polhavet de siste 116 år, mens Sverige eksempelvis har gjennomført seks ekspedisjoner siden 1996, hver med et 40 talls forskere.

Manglende kunnskap om Polhavet har sammenheng med tilgang til logistikk for operasjoner i områder med permanent isdekke. Imidlertid krever prosjekter rettet mot fundamentale faglige problemstillinger moderne og kostbar infrastruktur. Dette krever som oftest en organisasjonsstruktur basert på multi-nasjonale forskningskonsortier. Internasjonalt har det i lengre tid, i regi av EU, vært arbeidet med forskningsplaner og infrastruktur for Polhavet. Arbeidet har også hatt en nasjonal forankring og en egen rapport er publisert med støtte fra Forskningsrådet: "Norsk Forskning og Aurora Borealis – en vei til ny kunnskap om Polhavet – klima, miljø og ressurser¹".

¹ http://folk.uib.no/nglbh/AuroraBorealis/UiB_AuroraB.Final.pdf

På bakgrunn av den økt internasjonal interesse og tilstedeværelse i Polhavet er det avgjørende at de norske forskningsmiljøene tar opp denne utfordringen. Det Norske Vitenskaps Akademi inviterer herved norske forskningsmiljøer til en diskusjon om hvordan vi kan bidra til økt kunnskap nasjonalt og globalt om grunnleggende prosesser og ressurser i Polhavet. Akademiet ser dette som viktige innspill i arbeidet med å revidere den nåværende polarstrategi. Vi ønsker også å se dette i et nordisk perspektiv, ikke minst på bakgrunn av våre svenske og danske kollegers store aktivitet i området. Videre er det ønskelig å delta i arbeidet som foregår i europeisk regi, som f.eks. etablering av et felles europeisk isbryter konsortium (ARICE , Arctic Research Icebreaker Consortium for Europe)

Møtet vil arrangeres i lokalene til det Norske Videnskaps-Akademi, Drammensveien 78. 17. april, Møtet er åpent, men det er ønskelig med påmelding, som du gjør ved å sende en epost til o.p.torheim-sandvik@dnva.no

Kirsti Strøm Bull
Preses

Olav Eldholm

Anders Elverhøi

Yngve Kristoffersen

Program

0930-1000 *Kaffe*

1000-1015 **Åpning – bakgrunn for møtet** - *Anders Elverhøy*

1015-1045 **Polhavet, historikk og dagens kunnskaps nivå** - *Yngve Kristoffersen*

1045-1145 **Polhavet: norsk forskning i internasjonalt perspektiv**

- Marin geologi/geofysikk - *Tor Arne Johansen/Jan Inge Faleide*
- Klima, oseanografi og is - *Stein Sandven*
- Biologi - *Jørgen Berge*
- Polhavet og internasjonal politikk - *Olav Schram Stokke*

1145-1230 *Lunsj*

1230-1300 **Europeisk infrastruktur – «Aurora Borealis»** - *Jørn Thiede*

1300-1445 **Nordisk aktivitet**

- Svensk forskning og logistikk - *Martin Jacobson*
- Dansk aktivitet i Polhavet - *Christian Marcussen*

1445-1415 *Kaffe*

1415-1530 **Diskusjon – nasjonalt og nordisk samarbeid**

Korte kommentarer, 5 min per institusjon (påmelding, se link)

1530-1600 **Veien videre – nasjonalt og nordisk**

1600-1615 **Konklusjon**

Professor Jørgen Berge, Institutt for arktisk og marin biologi, Universitetet i Tromsø

Professor emeritus Olav Eldholm, Institutt for geofag, Universitetet i Bergen

Professor Anders Elverhøy, Institutt for geofag, Universitetet i Oslo

Professor Jan Inge Faleide, Institutt for geofag, Universitetet i Oslo

Professor Martin Jacobson, Institutt for geovitenskap. Universitetet i Stockholm

Professor Tor Arne Johansen, Institutt for geofag, Universitetet i Bergen

Professor emeritus Yngve Kristoffersen, Institutt for geofag, Universitetet i Bergen og NERSC

Forskningsleder Christian Marcussen, Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland - GEUS

Direktør Stien Sandven, Nansen Senter for Miljø og Fjernmåling (NERSC)

Førsteamanuensis Olav Schram Stokke, Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo

Professor Jørn Thiede, Academy of Sciences, Humanities, and Literature Mainz, Helmholtz-Center for Ocean Research GEOMAR